PROVINCIE FLEVOLAND

COVID-19 Monitor Flevoland

Actueel beeld van de impact van het COVID-19 virus in Flevoland

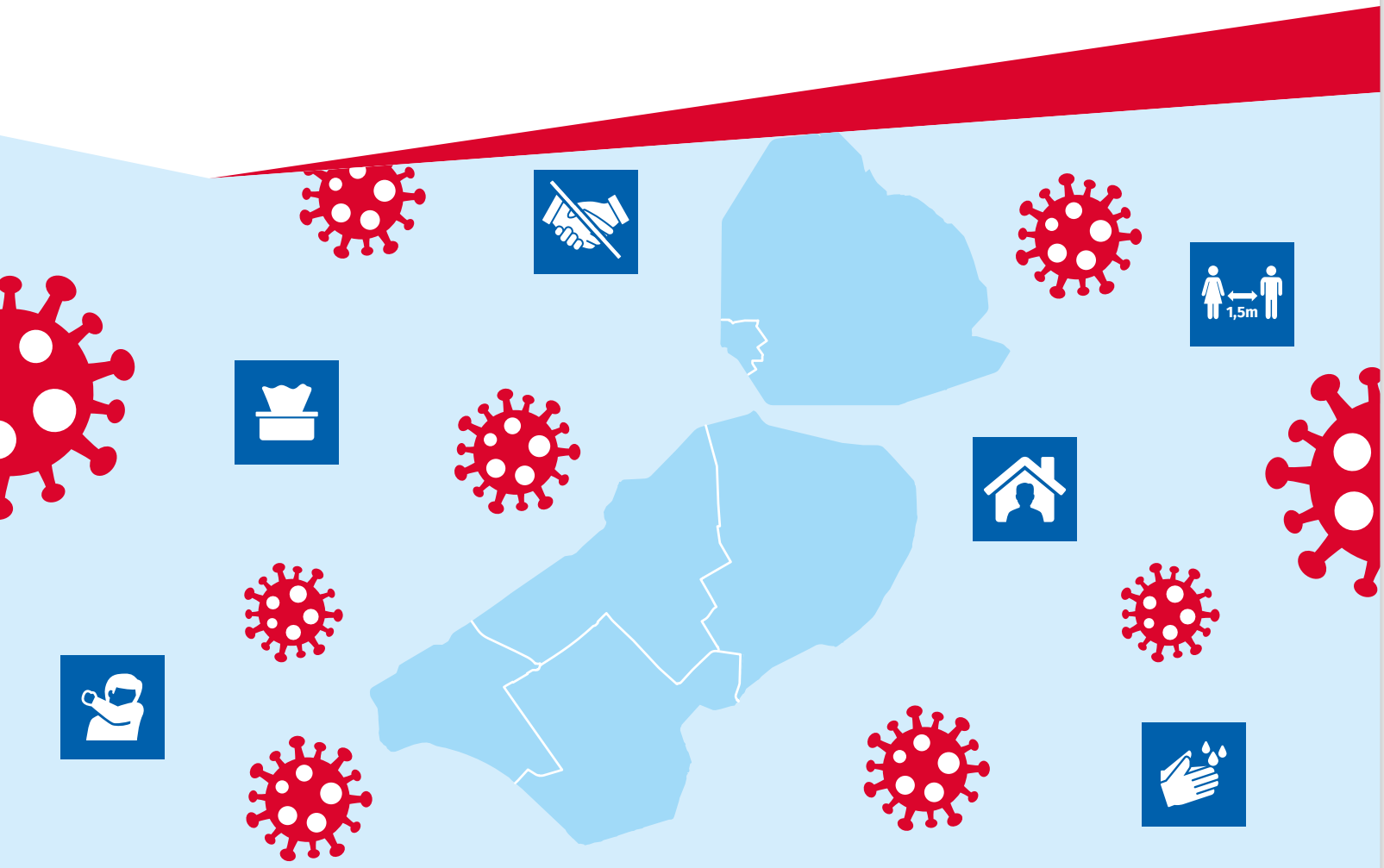

INHOUDSOPGAVE

- INLEIDING
- CORONA IN FLEVOLAND
- ZORG
- CULTUUR
- RECREATIE, TOERISME & SPORT
- ECONOMISCHE IMPACT
- MOBILITEIT
- INFRASTRUCTURELE PROJECTEN
- MAATREGELEN
- FINANCIËLE PERSPECTIEF

Versie 27 november 2020

Inleiding

De coronacrisis is zeer ingrijpend en raakt iedereen. In Flevoland zijn - net als elders in Nederland en op de wereld - maatregelen getroffen om de verspreiding van het Coronavirus tegen te gaan. Die maatregelen raken Flevolandse inwoners, bedrijven en instellingen diep en hebben grote invloed op veel sectoren waar de provincie (mede) een verantwoordelijkheid voor heeft. Daarom houden we zicht op die sectoren en houden we zicht op onze samenleving en de mensen die in Flevoland wonen en werken. Op die manier proberen we, samen met partners, hulp en ondersteuning te bieden aan mensen, instellingen en bedrijven die dat nodig hebben. Het zijn inspanningen die ongetwijfeld een lange adem vragen, omdat de effecten van deze crisis nog lang voelbaar en zichtbaar zullen zijn.

- De dynamiek waarin wij nu met elkaar werken om deze coronacrisis het hoofd te bieden is groot. Nieuwe inzichten en aanvullende maatregelen, zowel nationaal, Europees en mondiaal, volgen elkaar in een hoog tempo op. Vanzelfsprekend zullen wij u regelmatig informeren over de impact van de crisis in onze provincie en over de maatregelen die wij nemen om de negatieve effecten voor Flevoland te beperken.
- Doel van deze monitor is het informeren van de samenleving en Provinciale Staten over de impact van de corona-crisis op Flevoland én informeren over de maatregelen die de provincie Flevoland treft om de gevolgen van de coronacrisis in Flevoland te verzachten.
- Disclaimer: voor deze monitor zijn we grotendeels afhankelijk van databronnen van anderen. Getracht is zoveel mogelijk actuele data op te nemen. Op het Feitelijk Flevoland - COVID-19 Dashboard worden beschikbare relevante indicatoren continu up-to-date gehouden.

Om duidelijk aan te geven waar de verschillen zitten tussen deze monitor en de vorige, zijn de meest actuele teksten aangegeven met een blauw tekstkader.

Corona in Flevoland

- Het aantal Flevolandse COVID-19 besmettingen en het aantal ziekenhuisopnamen ontwikkelen zich van dag tot dag. Omdat deze per dag verschillen en deze monitor bij publicatie waarschijnlijk weer verouderd is voor wat betreft deze data, is gekozen niet al deze cijfers in deze monitor op te nemen. De actuele cijfers per gemeente en provincie zijn via de volgende websites in te zien:
  - Feitelijk Flevoland - COVID-19 Dashboard
  - Dashboard GGD Flevoland
  - RIVM COVID-19 data
  - ESRI NL COVID-19 Hub
  - Corona dashboard Rijksoverheid

- Coronapeiling Flevoland: De provincie Flevoland heeft onderzoek laten doen naar de impact van coronamaatregelen op haar inwoners. Centraal staat daarbij de beleving van de inwoners, op welke wijze heeft corona invloed op hun levens en leefomgeving. Het onderzoek is in september en oktober uitgevoerd door onderzoeksbureau Citisens.

  In de rapportage leest u de onderzoeksresultaten. Op de volgende pagina's staan de resultaten van de eerste Coronapeiling.

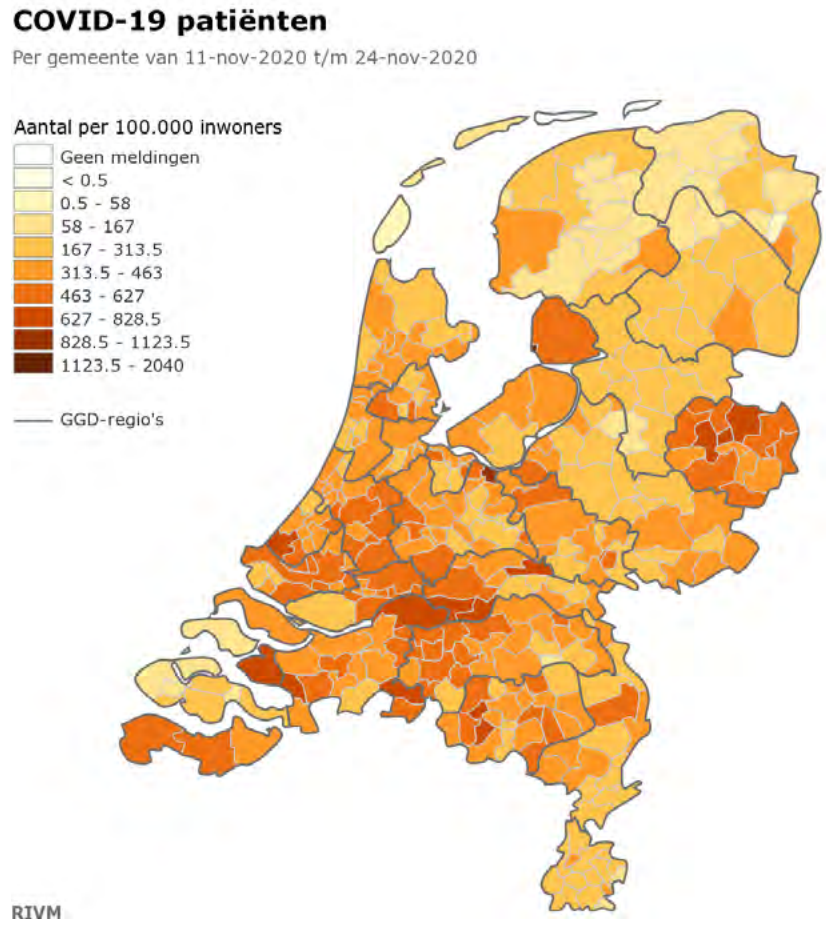

Bronnen: RIVM www.rivm.nl/coronavirus-covid-19/actueel

Corona in Flevoland

Eerste Coronapeiling Flevoland: Zorgen van inwoners over Corona in beeld

- Meer dan 7.000 inwoners van Flevoland hebben meegedaan aan de eerste Coronapeiling Flevoland. In dit onderzoek is aan Flevolanders gevraagd hoe zij het leven met Coronamaatregelen ervaren, op welke wijze Corona invloed heeft op hun levens en hun leefomgeving. De provincie is blij dat er zo veel mensen de moeite hebben genomen om de enquête in te vullen, omdat zo een goed beeld ontstaat van wat er leeft in de samenleving.
- De Coronapeiling Flevoland is uitgevoerd door onderzoeksbureau Citisens, in opdracht van de provincie Flevoland. Citisens heeft tussen 29 september en 19 oktober een online peiling uitgezet die dus door heel veel mensen is beantwoord. De resultaten van deze eerste Coronapeiling worden gepubliceerd in deze COVID19-monitor van de provincie Flevoland. Een samenvatting van de resultaten van dit onderzoek wordt hieronder weergegeven.
- Het is de bedoeling om het onderzoek in 2021 enkele malen te herhalen, zo lang het Coronavirus invloed heeft op het dagelijks leven in Nederland. Op die manier wordt zichtbaar of mensen het moeilijker krijgen of juist beter leren omgaan met bepaalde situaties die het gevolg zijn van de Coronapandemie.
- De provincie en de gemeenten in Flevoland kunnen de onderzoeksresultaten gebruiken om te kijken waaraan de inwoners behoefte hebben en wat de overheid kan doen om de impact van Corona op de samenleving in goede banen te leiden.

Samenvatting onderzoeksresultaten

Inleiding

- In de onderzoeksperiode van deze eerste Coronapeiling Flevoland waren er - op 30 september en 13 oktober - twee persconferenties waarin de Coronamaatregelen in stappen werden aangescherpt. Op 30 september werd de oproep gedaan om mondkapjes te dragen in de openbare ruimte en op 13 oktober werden de strengere lockdownmaatregelen aangekondigd (o.a. sluiting horeca, bioscopen, theaters en bibliotheken). De meeste inwoners (82%) deden voor de persconferentie op 13 oktober mee. Uit analyse van de onderzoeksgegevens blijkt dat er geen significante verschillen zijn in de antwoorden die voor en na 13 oktober zijn ingezonden. Dat betekent dat het onderzoek een eenduidig beeld geeft van de opvattingen van de inwoners van Flevoland in de gehele onderzoeksperiode.
- Via diverse kanalen is aan inwoners van Flevoland gevraagd om mee te doen aan het online onderzoek. Deze crossmedia campagne heeft uiteindelijk 7.206 respondenten opgeleverd, verdeeld over de zes gemeenten in Flevoland. Hiermee is het onderzoek representatief voor Flevoland in zijn geheel. Daarnaast zijn de uitkomsten ook voor vijf van de zes gemeenten representatief. In Urk deden relatief gezien minder inwoners mee, waardoor bij de resultaten voor deze gemeente een grotere foutmarge gehanteerd moet worden.

Vervolg op volgende pagina

Corona in Flevoland

Eerste Coronapeiling Flevoland: Zorgen van inwoners over Corona in beeld

De belangrijkste resultaten

- In de onderzoeksrapportage worden de uitkomsten uit het onderzoek per thema gepresenteerd. In het algemeen kan gezegd worden dat de Coronamaatregelen leiden tot een toename van zorgen van inwoners, bijvoorbeeld over de economische situatie of gezondheid. Naar de toekomst geven inwoners vaak aan dat ze knelpunten zien rondom de economie (de gevolgen voor horeca of winkels) en op sociaal vlak. De meerderheid van de inwoners denkt dat Corona ook over een jaar nog invloed heeft op hoe zij met mensen afspreken.
- Op elk van de thema's zijn telkens op twee niveaus vragen gesteld: welke zorgen ervaren inwoners en hoe is de feitelijke impact op hun eigen leven. Over het algemeen kan gezegd worden dat de zorgen die inwoners hebben groter zijn dan de feitelijke impact van de Coronamaatregelen op dit moment. Dit wordt onder andere duidelijk bij de economie en ondermijning. Een groot deel van de inwoners maakt zich zorgen over de Nederlandse economie en over de kwetsbaarheid van inwoners voor kwaadwillenden, maar een kleine groep merkt daadwerkelijk dat eigen inkomsten gedaald zijn of heeft in zijn/haar omgeving gezien dat kwaadwillenden bekenden benaderen. Dit betekent niet dat de gevolgen voor inwoners niet aanwezig zijn: zo geeft ruim een op de tien inwoners aan dat hun inkomsten sinds het begin van de Coronamaatregelen zijn gedaald.
- Een van de veel genoemde gevolgen van de Coronamaatregelen is toegenomen eenzaamheid. Veel van de maatregelen zijn erop gericht om sociale contacten van mensen te beperken. Uit het onderzoek blijkt dat 36% van de inwoners zich eenzamer voelt. Vooral onder alleenstaanden (zowel jongeren als ouderen) is de eenzaamheid toegenomen. In deze groep geeft 49% aan dat zij zich eenzamer voelen door de Coronamaatregelen.

Uit het onderzoek blijkt echter geen relatie met de kwantiteit en kwaliteit van de contacten met dierbaren. De kwaliteit van relaties met dierbaren is veelal gelijk gebleven. Uit het onderzoek blijkt vooral een verschraling van het aantal contacten buiten dierbaren. Zo geven inwoners aan dat ze minder contacten hebben buiten de groep dierbaren

Vervolg onderzoeksresultaten op volgende pagina

Ik maak me zorgen over...
(n=7.206) slider

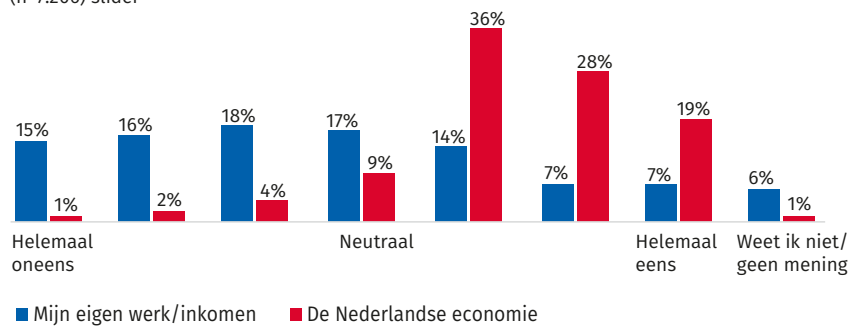

Ik voel me eenzamer door de coronamaatregelen
(n=7.206) slider

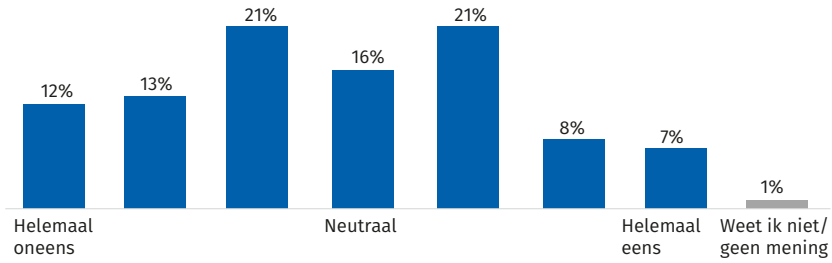

Eerste Coronapeiling Flevoland: Zorgen van inwoners over Corona in beeld

De belangrijkste resultaten (vervolg)

- De beperking van sociale contacten heeft nog een tweede gevolg dat in het onderzoek bevraagd is: de (informele) zorg die mensen aan elkaar bieden. We zien dat een klein deel van de inwoners afhankelijk(er) is geworden van anderen. Daar tegenover staat een kwart van de inwoners die aangeeft dat ze meer is gaan doen voor mensen in de omgeving, bijvoorbeeld het doen van boodschappen of contact op nemen met kwetsbaren/ouderen in de omgeving. Maar er is ook een belangrijk knelpunt in de zorg voor anderen: een op de vijf inwoners geeft aan dat ze voor de Coronamaatregelen hulp gaven aan anderen, die zij door de Coronamaatregelen niet meer kunnen geven.
- Een van de doelen van het onderzoek was ook verschillen per gemeente te kunnen onderscheiden. Over het algemeen kan, op basis van dit onderzoek, gesteld worden dat de verschillen tussen gemeenten relatief klein zijn. De gemeente Urk is daarop een uitzondering. Op veel van de gevraagde thema's wijken de antwoorden van inwoners van deze gemeente af van die van andere gemeenten en de provincie als geheel. Zo geven inwoners van Urk aan dat zij zich in veel mindere mate zorgen maken over dierbaren dan gemiddeld in de provincie en de afzonderlijke gemeenten. Ook over de eigen gezondheid maken inwoners van Urk zich minder zorgen dan inwoners van andere gemeenten. Daarnaast zien we op sommige vlakken verschillen tussen de 'grote steden' Lelystad en Almere en de overige gemeenten. Dit verschil is bijvoorbeeld zichtbaar bij het veranderend gebruik van het openbaar vervoer. In Lelystad en Almere was het gebruik van het openbaar vervoer veel groter, en heeft verminderd gebruik ervan grotere gevolgen dan in andere gemeenten, waar mensen sowieso al minder gebruik maakten van het openbaar vervoer.

- Download hier de volledige onderzoeksrapportage

Bent u sinds de coronamaatregelen meer gaan doen voor anderen in uw omgeving?
(n=7.206) slider

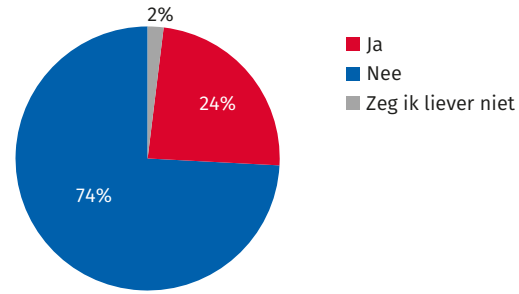

Gaf u hulp aan anderen die u door de coronamaatregelen niet meer kunt geven?
(n=7.206) slider

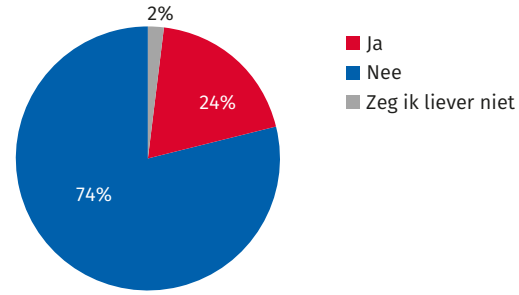

Zorg

- **Extra Handen voor de Zorg**
  De laatste weken was er een toename in het aantal aanmeldingen voor Extra handen voor de zorg. Er zijn op dit moment 41 medewerkers uit Extra Handen geaccepteerd bij de zorgorganisaties uit Flevoland. Momenteel komen er minder nieuwe aanmeldingen binnen, terwijl de vraag vanuit zorgorganisaties wel blijft bestaan. Zo is er de constante behoefte aan personeel door veel uitval en is er de bemensing van de covid unit in Emmeloord. De komende weken worden er nieuwe communicatiemogelijkheden aangeboord in de hoop dat dit tot extra aanmeldingen leidt.

  Daarnaast levert de provincie in directe zin ook een bijdrage door de inzet van 26 ambtenaren, die op vrijwillige basis het personeel van de Flevolandse zorgorganisaties helpen met diverse ondersteunende taken

- **Zorgbelang / Flevolandse Patientenfederatie**
  Er zijn verschillende meldingen binnengekomen bij het gezamenlijk meldpunt ‘Zorg in coronatijd’. Vragen zijn opgelost en mensen zijn geholpen. Het meldpunt blijft ook voor de komende periode bereikbaar door te mailen naar info@flevolandsepatientenfederatie.nl of via het online formulier op www.flevolandsepatientenfederatie.nl

- **De lessen van Extra Handen voor de Zorg in Actieleer TV**
  De afgelopen maanden zijn veel (oud) zorgmedewerkers (tijdelijk) teruggegaan naar de zorg via ‘Extra handen voor de zorg’. In een uitzending van Actieleer TV, hoor je welke lessen daarbij geleerd zijn. Bekijk hier de aflevering

Cultuur

- Gedeputeerde Cultuur Michiel Rijsberman vertegenwoordigt in de bestuurlijke Taskforce Covid 19 Cultuur het Interprovinciaal Overleg (IPO, koepel van provincies). De Taskforce waarin o.a. ook het ministerie van OCW, de VNG, de Rijksfondsen en het culturele veld zijn vertegenwoordigd overlegt frequent over de gevolgen van de coronacrisis voor de culturele sector en hoe deze beperkt kunnen worden.

- Gedeputeerde Staten (GS) hebben in juni besloten tot het instellen van subsidies om de gevolgen van de coronacrisis voor de culturele infrastructuur in Flevoland zoveel mogelijk te beperken. Hiervoor is een bedrag van € 965.000 beschikbaar uit het Corona noodfonds.

  Voor (film)theaters en musea is 500.000 euro beschikbaar, onder de voorwaarde dat de gemeente eenzelfde bedrag bijdraagt om coronaschade te beperken.

  Culturele instellingen die in deze beleidsperiode al provinciale subsidie ontvangen, kunnen een bijdrage van maximaal 25.000 euro aanvragen voor kosten die noodzakelijk zijn om artistieke producties aan te passen vanwege coronamaatregelen. Hiervoor is in totaal 150.000 euro beschikbaar.

  Amateurkunstverenigingen kunnen een aanvraag doen van maximaal 2.500 euro voor aanpassingen in verband met de 1,5 meter afstand maatregel. Hiervoor is in totaal 50.000 euro beschikbaar.

  Voor museum Batavialand en (film)theaters ontstond door de gemeentelijke en/of provinciale cofinanciering de mogelijkheid om ook rijksfinanciering aan te vragen. De aanvragen van theater Agora (Lelystad) en KAF (Almere) zijn gehonoreerd door het Fonds Podiumkunsten. De aanvraag van museum Batavialand is gehonoreerd door het Mondriaanfonds. De provincie co-financiert deze bijdrage aan Erfgoedpark Batavialand met een bedrag van € 215.000 euro uit het Corona noodfonds.

- Medio november 2020 is ruim € 500.000 uit het budget geput dat in het Corona noodfonds beschikbaar is voor Flevolandse culturele instellingen. Hierbij gaan we ervanuit dat lopende aanvragen voor bovengenoemde subsidies gehonoreerd worden.

- Eind augustus is bekend geworden dat het kabinet met een nieuw steunpakket voor de cultuursector komt. Het gaat om 482 miljoen euro voor zowel instellingen die al rijkssubsidie krijgen als instellingen met gemeentelijke subsidie. Eerder trok het kabinet al 300 miljoen euro uit voor de cultuursector.

- De minister van OCW heeft op Prinsjesdag (15 sept. jl.) bekend gemaakt dat zij het advies van de Raad voor Cultuur overneemt om zowel het Kunstmuseum Flevoland (in oprichting) als theatergezelschap BonteHond in de Basis Infra Structuur (BIS) op te nemen. Het gaat om de periode 2021-2024. Het is voor het eerst dat Flevolandse instellingen in de BIS komen. Hierin zijn culturele voorzieningen opgenomen die het Rijk essentieel vindt voor Nederland.

  Ook werd bekend dat er 15 miljoen euro naar het Fonds Podiumkunsten (FPK) gaat; dat was eerder gekort met 15,8 miljoen als gevolg van overheveling naar de BIS. Deze budgetverruiming is goed nieuws voor de Flevolandse instellingen Suburbia, Vis à Vis, Gouden Haas en Black Pencil: zij waren eerder weliswaar positief beoordeeld door het fonds, maar er was voor hen geen budget meer beschikbaar.

  Daarnaast heeft OCW aangekondigd dat er extra geld wordt ingezet voor Flevoland, Friesland, Drenthe, Zeeland, Limburg en Overijssel. Voor deze regio's met een relatief klein cultureel aanbod komt de komende vier jaar, jaarlijks 2 miljoen euro extra beschikbaar.

Cultuur

- Op 16 november 2020 heeft de minister van OCW een brief aan de Tweede Kamer gestuurd over de uitwerking van de maatregelen van het tweede pakket. Ze stelt 2021 in totaal € 150 miljoen beschikbaar om gemeenten in staat te stellen de lokale culturele instellingen en voorzieningen te ondersteunen. De Flevolandse gemeenten krijgen in totaal 3,26 miljoen euro. Zie voor nadere toelichting en de verdeling over de gemeenten het bericht van Omroep Flevoland: https://www.omroepflevoland.nl/nieuws/203303/miljoenensteun-voor-culturele-en-creatieve-sector.
  De minister is van plan om de extra € 150 miljoen via een decentralisatie-uitkering in het gemeentefonds beschikbaar te stellen aan gemeenten. Deze extra gelden zijn een vervolg op het eerste steunpakket voor cultuur in 2020 van € 48,5 miljoen matchingssubsidie voor de ondersteuning van regionale musea, (pop)podia en (film)theaters. Daarnaast hebben gemeenten en provincies in 2020 aanvullende middelen gekregen: tweemaal € 60 miljoen voor gemeenten en eenmalig € 8 miljoen voor provincies voor de compensatie van inkomstenderving. Flevoland kan hiervan ruim € 800.000 tegemoet zien.

Recreatie, toerisme en sport

- De vrijetijdseconomie wordt bijzonder hard geraakt door de beperkende voorwaarden in het kader van het Coronavirus, en dit kwam ook tot uiting in de schattingen van de eerder verschenen Economische Impactanalyse Flevoland. Er is sprake van omzetverlies door gehele sluiting mede door de contactrijke activiteiten die plaatsvinden zowel in verblijf als vermaak. Kenmerkend voor de vrijetijdssector is dat ze bestaat uit veel mkb'ers en sterk afhankelijk is van het seizoen waardoor een inhaaleffect niet mogelijk is. Uit een peiling die gedaan is onder de ondernemers (respons 100 is niet representatief voor vrijetijdssector Flevoland) is gebleken dat het verlies aan capaciteit wordt gezien als het grootste knelpunt, gevolgd door extra kosten om te voldoen aan de richtlijnen. 28% van de respondenten denkt over heel 2020 break-even te kunnen draaien t.o.v. van 55% die 2020 afsluit met een verlies. 17% van de respondenten denkt in 2020 winst te kunnen draaien. 11% van de respondenten verwacht dat de coronacrisis potentieel leidt tot het einde van de activiteiten. Dat aantal neemt toe naar mate de regels rondom de 1.5-meter samenleving aan blijven. Toch schat het overgrote deel in dat het bedrijf/organisatie het hoofd boven water weet te houden. Bijna de helft (47%) is daar zeker van als de restricties tot 2020 duren en is 23% er zeker van als ze tot de zomer van 2021 duren. Tevens is aangegeven dat een totaal bedrag van € 8 miljoen aan investeringen nu niet zal plaatsvinden als gevolg van de coronacrisis. Deze peiling wordt nogmaals uitgevoerd aan het einde van het toeristische seizoen in oktober 2020.

- Bijdrage noodfonds "Gastvrijheidssector": Gedeputeerde Staten hebben 'Nadere regels subsidiering Covid 19 maatregelen Flevolandse ondernemingen gastvrijheidssector' vastgesteld. Hiermee wordt het voor Flevolandse MKB ondernemingen in de gastvrijheidssector mogelijk om bij Gedeputeerde Staten subsidie aan te vragen voor het herinrichten van hun onderneming aan de anderhalve-meter-economie. Door deze herinrichting kunnen zij op een verantwoorde wijze de bedrijfsactiviteiten uitvoeren en inwoners en gasten buiten Flevoland ontvangen. De Nadere regels maken het mogelijk dat deze ondernemingen maximaal 50% subsidie ontvangen voor de door hen gemaakte kosten voor aanpassingen, met een minimum van € 1.000,00 en een maximum van € 2.500,00. Voor deze Nadere regels is €400.000,-vanuit het Provinciale Corona noodfonds beschikbaar gesteld. De termijn van de regeling is verschoven van 15 augustus naar 1 december 2020. Horecagelegenheden als zijnde lunchrooms, brasserie ed. zijn toegevoegd aan de lijst van ondernemingen die alsnog in aanmerking kunnen komen voor deze subsidieregeling.

- Vanuit het Provinciaal Noodfonds is € 100.000 beschikbaar gesteld voor extra zichtbaarheid van Flevoland in najaar/winter. Visit Flevoland zal met deze campagnevoering Flevoland als bestemming voor dagje uit of verblijf blijvend onder de aandacht brengen bij de binnenlandse toerist via verschillende (online) mediakanalen.

- Er is onder regie van het Ministerie EZK een landelijke Taskforce Gastvrijheidssector opgezet met als doel de samenwerking tussen verschillende partijen te versterken. Deze Taskforce benoemt gezamenlijke doelen (korte en (middel)lange termijn) voor de gastvrijheidssector en voert concrete acties in samenwerking uit. De volgende partijen zijn bestuurlijk vertegenwoordigd in de landelijke Taskforce Gastvrijheidssector: EZK, IPO, VNG, NBTC, Gastvrij Nederland, HISWA RECRON, KHN, De Club van Elf en CELTH. Naast allerlei korte termijn acties wordt ingezet op de herijking van de Actieagenda Bestemming Nederland 2030.

Recreatie, toerisme en sport

- In samenwerking met Provincie Gelderland, Gastvrije Randmeren en Visit Flevoland hebben we een bestuurlijk gesprek met aanbieders Bruine Vloot/botterschepen over de gevolgen van de COVID-19-crisis voor deze sector gefaciliteerd. De 2e bijeenkomst staat voor het najaar gepland (met mogelijke uitbreiding van o.a. Noord-Holland, Overijssel, Friesland en Utrecht). Er is door de regering 15 miljoen euro toegezegd aan de 'bruine vloot'. Voor wie het precies is en wat de voorwaarden precies zijn, zal nog onderwerp van gesprek en onderhandeling worden. Ook wordt er in gezamenlijkheid (provinciale en lokale overheden) bekeken hoe Varend Erfgoed onderdeel kan worden van de (inter)nationale marketingstrategie (onder leiding van NBTC).

- In samenwerking met Horizon Flevoland en Visit Flevoland wordt nader invulling gegeven hoe de bestaande voucherregeling (Horizon Flevoland) gericht in te gaan zetten voor de vrijetijdssector om toeristische ondernemers te ondersteunen bij het verkennen van nieuwe verdienmodellen.

- Het vrijetijdscongres georganiseerd door Visit Flevoland BV op 9 december 2020 zal in het teken staan van de COVID-19 actualiteit en ingaan op het perspectief en kansen die er liggen om te bouwen aan het herstel van de van de gastvrijheidssector van Flevoland. (https://www.visitflevoland.nl/nl/wij/ondernemers/aanmelden-vrijetijdscongres-2020.)

- Nederlandse dierentuinen die in de financiële problemen dreigen te komen door de coronacrisis, krijgen eenmalig extra overheidssteun. Het kabinet stelde maximaal 39 miljoen euro beschikbaar voor dierenparken. Dat moet faillissementen in de dierentuinbranche voorkomen en ervoor zorgdragen dat het dierenwelzijn niet verder in het gedrang komt. Betreffende Flevolandse ondernemingen zijn in samenspraak met Nederlandse Vereniging van Dierentuinen hierover in gesprek.

- Onder leiding van Visit Flevoland BV is er een tweede bestuurlijk gesprek gepland in november tussen overheden en een aantal ondernemingen uit de gastvrijheidssector. Doel is om vanuit de verschillende deelsectoren input te krijgen over de stand van zaken en hoe overheden hierin mogelijk kunnen faciliteren.

Recreatie, toerisme en sport

- Er is medio een landelijk kennisconsortium Sport en Corona gestart, alle landelijke kennis aangaande Corona en sport wordt hier centraal aangeboden op de website www.allesoversport.nl/sport-en-corona.
  - Sport- en beweegdeelname van Nederlanders tijdens de duur van de coronamaatregelen is sterk afgenomen.
  - Met name kwetsbare groepen zijn hard geraakt en er zijn opvallende verschillen naar leeftijd waarneembaar. Kinderen in de basisschoolleeftijd hebben in april een enorme terugval in sport- en beweegactiviteit laten zien (50%), veel meer dan kinderen in de middelbare schoolleeftijd (15%).
  - Bepaalde doelgroepen (jong volwassenen) hebben hun sport- en beweeggedrag verlegd van vereniging en sportschool naar de openbare ruimte.
  - Mogelijke gezondheidseffecten als gevolg van afgenomen sport- en beweegdeelname zullen later zichtbaar worden (overgewicht, inactiviteit, etc.).
  - De totale inkomstenderving voor de sportsector tot 1 augustus wordt geschat op ruim 1,5 miljard euro. De inkomstenderving is groter, acuter en directer bij sportondernemers en evenementenorganisatoren.
  - Verwachting is dat op termijn financiële vraagstukken zullen ontstaan rondom exploitatie- en onderhoud sportaccommodaties en voorzieningen.

- Sportservice Flevoland heeft een onderzoek uitgevoerd naar de effecten van de corona-maatregelen op sportaanbieders in Flevoland. De resultaten van dit onderzoek staan hier: www.sportflevo.nl/src/Web/Files/MediaLibrary/08/sportservice-flevoland-corona-rapportagedef.pdf

- Sportservice Flevoland stimuleert en faciliteert (online) kennisuitwisseling en samenwerking op diverse sportthema's. Tevens ontwikkelt zij voor 2e helft 2020 een 'coronaproof' provinciaal sport stimuleringsprogramma voor diverse doelgroepen (jongeren, ouderen, scholen en bedrijven).

Economische impact

- In de periode 9 tot 26 november 2020 vindt opnieuw een peiling onder de ondernemers in Flevoland plaats. De enquête is te vinden op: http://www.right.nl/ondernemerspanelflevoland

  De uitkomsten zullen rond 3 december 2020 bekend gemaakt worden.De uitkomsten van het eerste ondernemerspanel zijn te vinden op: https://www.flevolandwerkt.info/Nieuws/1775497.aspx?t=Onderzoek-gevolgen-coronaFlevolandse-ondernemers-ontzien-kwetsbare-werknemers.

- MKB-deal: De provincie Flevoland heeft samen met 27 partners een aanvraag voor een MKB-deal ingediend bij het ministerie van EZK. Op 26 november 2020 heeft staatssecretaris Mona Keijzer bekend gemaakt dat de aanvraag gehonoreerd is en heeft zij hiervoor een convenant met Flevoland ondertekend. De deal richt zich specifiek op het kleine MKB (2-10 personen). De komende periode wordt een MKB Schakelteam Flevoland ingericht dat de ondernemers gaat ondersteunen en adviseren bij hun (crisis)vraagstukken.

- Het Bestuurlijk Overleg Regionaal Werkbedrijf Flevoland (RWF) heeft op 30 september 2020 ingestemd met het voorstel om voor Flevoland een tweejarig werkgelegenheidsplan op te stellen. Met dit plan wordt geanticipeerd op de extra financiële middelen die de arbeidsmarktregio's in het kader van NOW 3 voor (om)scholing, van-werk-naar-werk trajecten en het bestrijden van armoede ontvangen.

- Door de crisis is een deel van de beroepsbevolking in Flevoland zijn/haar baan kwijtgeraakt. Tegelijkertijd is er in de zorg, techniek en logistiek een tekort aan personeel. Vanuit het Corona noodfonds is een budget van € 1.000.000 beschikbaar gesteld voor een in te richten Flevolands scholingsfonds. Met diverse partners, waaronder de onderwijsinstellingen, de gemeenten, UWV, Regionaal Werkbedrijf Flevoland wordt op dit moment gewerkt aan voorstellen voor concrete maatregelen die in het kader van het Flevolands scholingsfonds uitgevoerd kunnen worden.

- Bijdrage noodfonds "Afdekking Corona overbruggingslening Horizon":
  De Corona crisis treft het Flevolandse bedrijfsleven hard. De maatregelen vanuit het Rijk zijn helaas niet altijd afdoende om bepaalde categorieën mkb ondernemingen te blijven helpen. De verwachting is dat in het komende half jaar vooral het, in de kern gezonde, innovatieve mkb en scale ups zonder bancaire financiering, dat tot op heden heeft kunnen interen op hun laatste reserves, liquiditeitsproblemen zullen krijgen.
  De huidige Rijksmaatregelen zullen juist voor deze categorie ondernemers, die een belangrijke ruggengraat vormen van de Flevolandse economie, niet meer voorzien in hun acute liquiditeitsbehoefte, m.n. voor financieringsbehoeften van boven de € 50.000. Gedeputeerde Staten is voornemens om een subsidie in de vorm van een lening van € 1.500.000 te verstrekken aan de Aanjager B.V. (100% dochter van Horizon) waarmee deze onderneming Corona overbruggingsleningen kan verstrekken aan Flevolandse mkb ondernemingen. De verwachting is dat het gros van de aanvragen tussen de € 50.000 en de € 150.000 zullen zitten. Een risicoreservering van €375.000 voor het gedeeltelijk afdekken van het risico op oninbare leningen komt ten laste van het €4.000.000 Noodfonds Corona.

Economische impact

- **Begeleiding van werk(loosheid) naar werk**
  Het kabinet investeert in goede begeleiding van werk(loosheid) naar werk en daarom komt er extra geld voor gemeenten en uitvoeringsorganisaties om regionale mobiliteitsteams op te richten, die deze dienstverlening kunnen bieden. Ook komt er een tijdelijke impuls om mensen uit de banenafspraak betrokken te houden bij de arbeidsmarkt. Daarnaast komt er geld beschikbaar om SW-bedrijven tegemoet te komen voor omzetverlies en extra budget om de dienstverlening van gemeenten en UWV (huidige cliënten en nieuwe instroom) op peil te kunnen houden.
  In totaal is 650 miljoen vrijgemaakt voor deze maatregelen.

- **(Om)scholing**
  In het derde steun- en herstelplan van het kabinet staan maatregelen die zorgen voor ondersteuning en begeleiding bij heroriëntatie op de arbeidsmarkt en maatregelen gericht op de financiering van bij- en omscholing. In het totaal is ongeveer € 230 miljoen beschikbaar.
  Het kabinet maakt onder andere middelen vrij voor ontwikkeladviezen, een versterking van basisvaardigheden en leercultuur op de werkvloer, online scholing, praktijkleren in het mbo, scholingsbudget in de WW en intersectorale omscholing. Deze maatregelen worden de komende weken verder uitgewerkt.

- **Aanpak jeugdwerkloosheid**
  Naast extra budget voor de dienstverlening van gemeenten en UWV wordt ook extra ingezet op kwetsbare schoolverlaters. Het kabinet wil hen intensief gaan begeleiden naar vervolgonderwijs of werk. Daar trekt het kabinet 350 miljoen euro voor uit. Ook jongeren die nog op school zitten, jongeren die op zoek zijn naar werk en jongeren die al enige tijd van school zijn maar nog geen werk hebben, kunnen rekenen op extra aandacht.

- **Economische investeringen**
  Ook stelt het kabinet 150 miljoen euro beschikbaar om het fondsvermogen van de (ROM's) extra aan te vullen, zodat zij innovatieve mkb-ondernemingen via financiering kunnen versterken. Het kabinet heeft 255 miljoen euro vrijgemaakt voor cofinanciering van EU-programma's gericht op regionale ontwikkeling, innovatie, duurzaamheid en digitalisering.

- Het ministerie van EZK heeft in nauwe samenwerking met de ROM's een nieuwe leningsfaciliteit opgezet: de corona overbruggingslening (COL). EZK stelt een eerste tranche van €100 miljoen ter beschikking voor heel Nederland. Verdeeld naar bruto regionaal product betekent dat € 1,8 miljoen voor Flevoland. Deze middelen zijn bedoeld voor non bancair gefinancierde bedrijven (star- ups , scale-ups en innovatief MKB) die in de kern gezond zijn en die door corona in acute cashflow problemen zijn gekomen. ZZP ers , horeca, verblijfstoerisme, vastgoed en retail zijn uitgesloten. Voor hen staat de weg naar de banken (BMKB) en Qredits open. Horizon geeft voor Flevoland uitvoering aan de COL. De uitvoering vindt plaats in samenwerking met TechLeap en InvestNL. Tot 17 november had Horizon 24 aanvragen van Flevolandse startups, scale-ups en innovatieve mkb'ers ontvangen. Het totaal aangevraagd bedrag van ontvankelijke aanvragen bedraagt €10.843.683[1].

1 Horizon, 17 november 2020

Economische impact

- Horizon werkt aan het opzetten van een nieuw project, het Corona Rebuild Program, opgezet om ondernemers die door de coronacrisis in zwaar weer zijn terechtgekomen wegwijs te maken in de financiële mogelijkheden die er zijn om de tijdelijke negatieve cashflow op te vangen. Vervolgens wordt het vizier samen met de ondernemer op de toekomst gericht om te ontdekken of ze hun businessmodel moeten aanpassen om de coronacrisis te overleven.

- Bedrijven hebben hun aandacht op het zo goed mogelijk overleven van de coronacrisis. Horizon merkt dit in de contacten met ondernemers en in het algemeen in de uitvoering van haar werk. De voucherregeling wordt geherpositioneerd richting ondernemers die n.a.v. de corona crisis hun business model onder de loep willen nemen en daarvoor een externe expert moeten inhuren. Het bedrijfsleven is momenteel niet bezig met exportprogramma's. Wereldwijd is er een terugloop in nieuwe acquisitie trajecten. De reeds voor corona in gang gezette trajecten lijken wel te worden doorgezet.

- Samenwerking bedrijfskringen Flevoland: Elke gemeente in Flevoland heeft een bedrijvenkring die de belangen van de aangesloten ondernemers behartigt. In deze crisistijd is het beroep op deze bedrijvenkringen groot en spelen zij een belangrijke rol in signalering van en ondersteuning bij de uitdagingen waarmee ondernemers mee worden geconfronteerd. De bedrijvenkringen hebben de wens uitgesproken om hun krachten regionaal te bundelen en Win4All heeft hiervoor het initiatief genomen. Er hebben inmiddels 3 (digitale) overleggen plaatsgevonden om elkaars kennis, ervaringen en netwerken te delen. Met deze samenwerking kunnen de bedrijvenkringen elkaar bovenlokaal versterken.

- Het Europese landbouwnetwerk ERIAFF (European Regions for Innovation in Agriculture, Food and Forestry) heeft een brief opgesteld om te pleiten voor vrij verkeer van voedsel, planten en mensen die actief zijn in de landbouw in de hele Europese Unie. De provincie Flevoland ondertekent deze brief ook. Flevoland heeft zitting in de Coordination Committee van het netwerk. Voor Flevoland is dit belangrijk omdat een groot deel van de agrofoodsector afhankelijk is van mensen uit de Oost Europese landen. Ook veel plantgoed en voedsel gaat de grenzen over. Het gaat onder andere om kassen, bollen, verwerking en biologische landbouw (20% van totale landbouwareaal).

- De twaalf provincies hebben gezamenlijk (in IPO-verband) een Herstelplan Regionale Economie opgesteld. Met dit herstelplan roepen de provincie het Rijk op om gezamenlijk te investeren in vijf prioriteiten:
  1. Organiseren van groeivermogen in de regio's.
  2. Behoud en inzetbaarheid van talent (Human Capital).
  3. Stimuleren van innovatie van de economie.
  4. Versterken van de grote transities.
  5. Vaart maken met de uitvoering van EU-middelen voor Coronaherstel

  Meer informatie is te vinden via: nieuws.ipo.nl/herstel-en-versnel

Economische impact

- In de ontwikkeling van het aantal faillissementen van bedrijven en instellingen in Flevoland is nog geen duidelijk effect van de coronacrisis waarneembaar. In de eerste weken van november was er sprake van 1 faillissement per week. Een kanttekening bij deze data is dat het hier gaat om bedrijven, instellingen en eenmanszaken die door de rechter in staat van faillissement zijn verklaard. Opheffingen zijn niet in deze cijfers inbegrepen, en tussen de aanvraag en het uitspreken van een faillissement kunnen enkele weken zitten[2].

- Faillissementen betreffen slechts een gedeelte van het aantal bedrijven dat stopt. Via LISA-data over de maandelijkse bedrijvendynamiek is te zien dat het totaal aantal bedrijfsbeëindigingen sinds augustus 2020 elke maand op een hoger niveau lag dan in dezelfde maanden in 2019[3]. Zo waren er in oktober 2020 430 bedrijfsbeëindigingen, tegenover 260 in oktober 2019. Deze stijging wordt veroorzaakt doordat een groter aantal ZZP'ers de activiteiten beëindigde. Dit beeld zien we ook in de rest van Nederland. Als we kijken naar grotere typen bedrijven is er in Flevoland nog geen stijging waarneembaar.

  Als we kijken naar het aantal nieuw gestarte bedrijfsvestigingen in Flevoland, zien we dat dit in oktober 2020 op hetzelfde niveau ligt als in oktober 2019 (440 nieuwe inschrijvingen). Na een forse afname van het aantal nieuw gestarte bedrijfsvestigingen in april en mei 2020 – mogelijk als gevolg van de eerste lockdown - lag het aantal nieuw ingeschreven vestigingen sinds juli maandelijks op een hoger peil ligt dan in dezelfde maanden in 2019. In oktober stokt deze ontwikkeling dus voorlopig. Een groot deel van de nieuw ingeschreven bedrijfsvestigingen betreft ZZP'ers.

Faillissementen van bedrijven en instellingen, incl. eenmanszaken, Flevoland

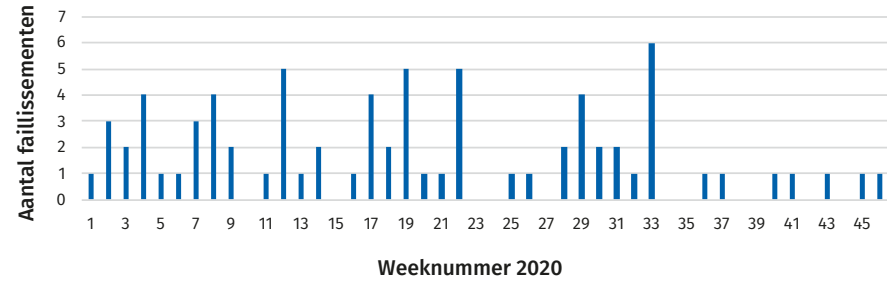

Aantal beëindigde bedrijfsvestigingen, Flevoland

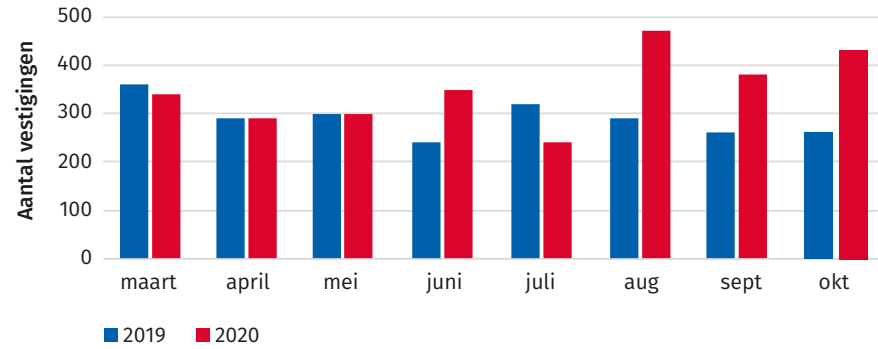

2 CBS (2020)
3 LISA (2020)

Economische impact

- In het derde kwartaal van 2020 was de krimp van de Flevolandse economie minder sterk dan in andere provincies[4]. Het CBS raamt de krimp in Flevoland tussen de 0 en 1 procent. De relatief kleine krimp in Flevoland verklaart het CBS door de positieve resultaten van de detail- en groothandel. Specifiek wijst het CBS op goede prestaties van bedrijven in de groothandel en energie in de regio Flevoland-Midden (Dronten, Lelystad en Zeewolde). In Noord-Holland kromp de economie het hardst, met meer dan 5 procent. Deze krimp wordt veroorzaakt door minder vliegverkeer op Schiphol en het stilvallen van de reisbemiddelingsbranche. We zien dan ook dat specifiek de regio Haarlemmermeer een forse krimp kent in het 3e kwartaal: 19 tot 21 procent. Ook de regio Amsterdam kromp met 6 tot 7 procent sterk. Dit is relevant voor Flevoland, aangezien relatief veel Flevolanders in deze regio's werken[5].

- Het CBS onderscheidt in Flevoland drie regio's: Almere, Flevoland-Midden en de Noordoostpolder en Urk. In het derde kwartaal ligt de economische krimp in deze regio's op een vergelijkbaar niveau, al is de krimp in de Noordoostpolder en Urk iets sterker (-2 tot -1%). In het tweede kwartaal was de regio Flevoland-midden juist de regio met de sterkste krimp. In alle regio's zien we een verbetering ten opzichte van het tweede kwartaal, als is er nog steeds sprake van krimp.

- Over de genoemde cijfers: het CBS publiceert dit jaar voor het eerst regionale kwartaalcijfers, op basis van een nieuwe methode. Omdat deze cijfers een grotere onzekerheid kennen, worden deze weergegeven in klassen met een bandbreedte van 1 procent voor het derde kwartaal van 2020. De percentages betreffen de economische groei ten opzichte van een jaar eerder.

Economische groei, 3e kwartaal 2020

Verandering Bruto Binnenlands Product (BBP) ten opzichte van jaar eerder in...

Regio	Q3 2020	Q2 2020	Q1 2020
Almere	-1 tot 0%	-6% of hoger	1% of hoger
Flevoland-Midden (Dronten, Lelystad en Zeewolde)	-1 tot 0%	-10 tot -8%	0 tot 1%
Noordoostpolder en Urk	-2 tot -1%	-8 tot -6%	0 tot 1%
Provincie Flevoland	-1 tot 0%	-8 tot -6%	1% of hoger

4 CBS (2020)

5 Provincie Flevoland (2020), Impact COVID-19 op de Flevolandse arbeidsmarkt

Economische impact

- Het vertrouwen van het bedrijfsleven is een belangrijke graadmeter voor de economische stemming op dit moment. Als we kijken naar het ondernemersvertrouwen in Flevoland zien we dat ondernemers in het vierde kwartaal ten opzichte van eerder dit jaar weer wat optimistischer zijn over de economie, al is het saldo nog steeds negatief. Dit betekent dat Flevolandse ondernemers gemiddeld gezien nog steeds pessimistisch zijn, maar dat er sprake is van een verbetering ten opzichte van het tweede en derde kwartaal van 2020[6]. In het tweede kwartaal was er sprake van een vrije val van het ondernemersvertrouwen. In het vierde kwartaal zijn ondernemers in Flevoland iets pessimistischer dan gemiddeld in Nederland. De meting is gedaan aan het begin van oktober, grotendeels voorafgaand aan de aangescherpte coronamaatregelen.

- Als we het sectorbeeld in Flevoland bekijken, zien we dat de verwachtingen over het economische klimaat vanaf september in zowel de industrie, de detailhandel en de dienstverlening verslechteren[7]. Vooral in de detailhandel is men sinds september flink pessimistischer. Na de enorme dip tijdens de eerste lockdown zagen we in alle sectoren de verwachtingen steeds positiever worden richting de zomer, en in de zomer stabiliseerde dit beeld zich. Tijdens deze tweede lockdown zien we dat men nu weer pessimistischer wordt, vooral in de detailhandel en automobielbranche.

Ondernemersvertrouwen Flevoland, per kwartaal

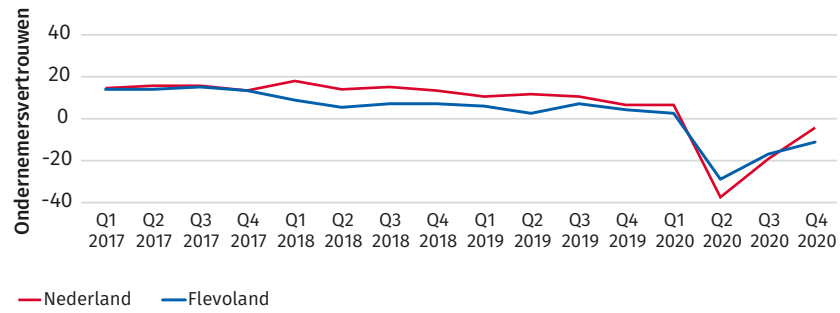

Verwacht economisch klimaat in komende 3 maanden in Flevoland, per sector

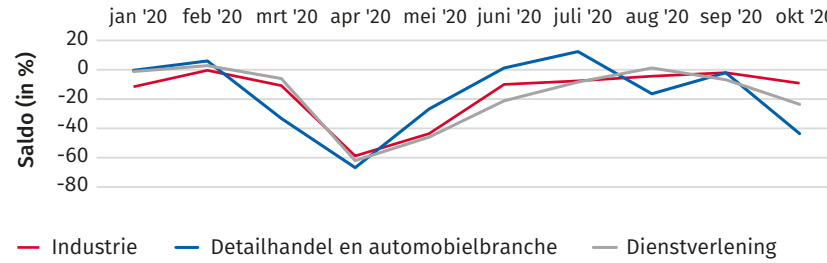

6 CBS (2020)
7 BS (2020)

Economische impact

- Na de aangescherpte coronamaatregelen in oktober zijn ondernemers in Flevoland in het vierde kwartaal van 2020 weer wat pessimistischer over de ontwikkeling van hun personeelsbestand[8]. Bijna 24% van De Flevolandse ondernemers verwacht een afname van het personeelsbestand in de komende 3 maanden. Dit percentage is min of meer vergelijkbaar met het percentage in het tweede kwartaal, toen 25% van de ondernemers als gevolg van de eerste gedeeltelijke lockdown een afname van het personeelsbestand verwachtte. In de zomer liep dit terug tot 15%. Tijdens de laatste meting vóór de corona-uitbraak verwachtte slechts 6% een afname. In het vierde kwartaal zijn Flevolandse ondernemers gemiddeld gezien iets negatiever over de ontwikkeling van hun personeelsbestand dan elders in Nederland.

  Overigens geeft in dezelfde conjunctuurenquête van het CBS 15% van de Flevolandse ondernemers aan personeelstekorten te ervaren, die hen belemmeren verder te groeien. Dit wijst erop dat er in bepaalde sectoren nog steeds tekorten zijn. In het eerste kwartaal van 2020 was dit percentage 25%.

Percentage ondernemers dat afname personeelssterkte verwacht in komende 3 maanden, Flevoland en Nederland

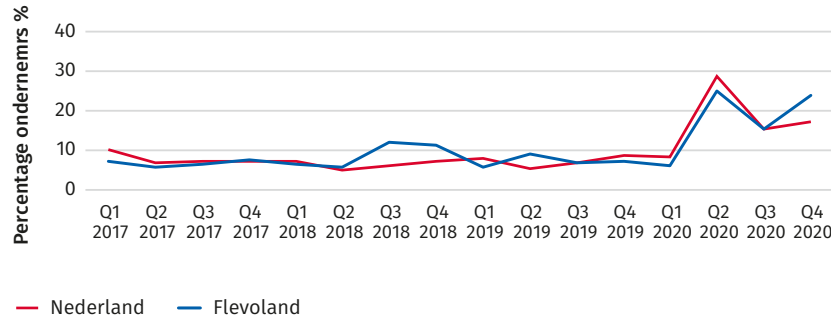

8 CBS (2020)

Economische impact

- Na een daling van het aantal toegekende WW-uitkeringen in Flevoland in de voorbije maanden, is het aantal WW-uitkeringen in oktober 2020 weer licht gestegen ten opzichte van september[9]. Het betreft een minimale stijging: in Flevoland telde het UWV in oktober 8.264 WW-uitkeringen, een stijging van 0,1% ten opzichte van september. Sinds juni nam het aantal WW-uitkeringen in Flevoland elke maand af, na een forse groei van het aantal uitkeringen in het voorjaar als gevolg van de eerste periode van coronamaatregelen. Ondanks de afname in de afgelopen maanden ligt het aantal WW-uitkeringen in oktober 2020 nog steeds 25,5% (+1.680 uitkeringen) ruim boven het niveau van oktober 2019.

  Het WW-percentage, dat wil zeggen het aantal WW-uitkeringen ten opzichte van de beroepsbevolking, bleef gelijk aan vorige maand in Flevoland op 3,6%. Daarmee lag dit percentage ook in oktober boven het landelijk gemiddelde, dat ook niet wijzigde en bleef staan op 3%.In de sector groothandel zien we in oktober een relatief grote toename van het aantal WW-uitkeringen (+5,9% procent, ofwel 40 uitkeringen). In de Flevolandse uitzendbranche was er in oktober juist sprake van een relatief grote daling van het aantal WW-uitkeringen (-6%). Landelijke gezien liet het UWV begin december zien dat sinds de start van de coronacrisis in de uitzendbranche juist de meeste banen verloren zijn gegaan[10].

- Als we kijken naar het beeld per gemeente, zien we in de meeste Flevolandse gemeenten een beperkte afname van het aantal WW-uitkeringen in oktober. In Almere en Dronten stijgt het aantal WW-uitkeringen ten opzichte van september 2020. Wanneer we de stand van oktober 2020 vergelijken met de stand van oktober 2019 zien we dat het aantal WW-uitkeringen in alle Flevolandse gemeenten is gegroeid, maar dat er wel verschillen zitten in de mate van groei. Vooral in Almere heeft een forse toename plaatsgevonden van het aantal WW-uitkeringen ten opzichte van vorige jaar: +33,8%.

Aantal lopende WW-uitkeringen, Flevoland

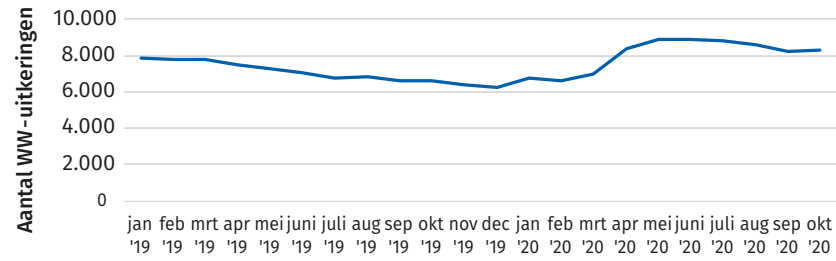

WW-uitkeringen per regio	Stand oktober 2020	Mutatie t.o.v. september 2020	Mutatie t.o.v. oktober 2019
Almere	4.900	+0,5%	+33,8%
Dronten	614	+2,2%	+11,2%
Lelystad	1.564	-0,6%	+21,1%
Noordoostpolder	718	-0,4%	+7,2%
Urk	83	-8,8%	+27,7%
Zeewolde	385	-0,5%	+11,9%
Totaal Flevoland	**8.264**	**+0,1%**	**+25,5%**

9 UWV (2020)
10 UWV (2020)

Economische impact

- Landelijk, en ook in Flevoland zijn het in het voorjaar voornamelijk jongeren en mensen met een flexibel contract geweest die als eerste hun baan verloren. Waar we in het voorjaar het aandeel van de groep jongeren (<27 jaar) in het totaal aantal WW-uitkeringen zagen stijgen, zien we dit de laatste maanden weer wat afnemen. Dit is de verklaren doordat deze groep nog relatief weinig WW-rechten heeft opgebouwd. Momenteel is de groep <27 jaar goed voor 11% van de WW-uitkeringen, in juli was dit nog 15%[11].

- Volgend op de Tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid (NOW) 1.0 en 2.0, is per 1 oktober de NOW 3.0 opengesteld. In totaal zijn in de arbeidsmarktregio Flevoland (het UWV rekent Zeewolde buiten de arbeidsmarktregio Flevoland) 1.049 aanvragen voor de NOW 2.0 toegekend, waarvan 543 in Almere[12]. Landelijk gezien hebben de sectoren commerciële dienstverlening, horeca en catering en detailhandel het grootste aandeel in het aantal toekenningen. Veruit de meeste toekenningen gaan naar werkgevers met minder dan 10 werknemers. Het totaal aantal aanvragen voor NOW 2.0 is aanzienlijk lager dan voor NOW 1.0.

WW-rechten naar leeftijdsgroep, oktober 2020, Flevoland

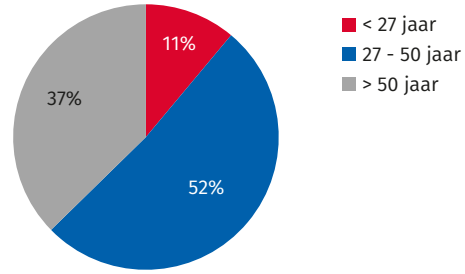

Aantal NOW-toekenningen in arbeidsmarktregio Flevoland, NOW 1.0 en NOW 2.0

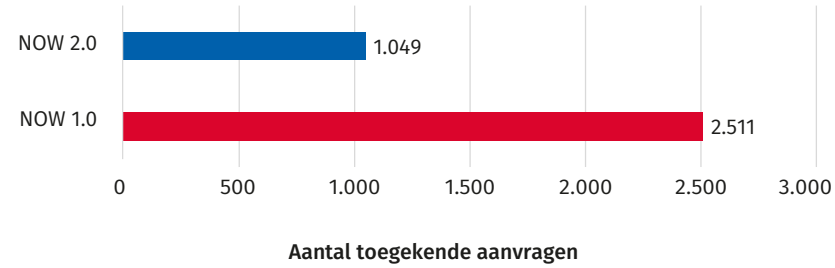

11 UWV (2020)
12 UWV (2020)

Economische impact

- De subsidieregeling Tegemoetkoming Vaste Lasten (TVL) is de opvolger van de TOGS-regeling, en is bedoeld voor mkb-ondernemers en ZZP'ers die door de coronacrisis veel omzet verliezen en daardoor in de problemen komen met het betalen van hun vaste lasten. Ondernemers die voor de TOGS-regeling in aanmerking kwamen, kunnen ook gebruikmaken van de TVL. De regeling is sinds 30 juni opengesteld, en sinds die tijd zijn er vanuit Flevoland 1.000 TVL-aanvragen ingediend waarvan er 821 zijn toegekend[2] (stand per 17 november). Uit een analyse van het CBS (over de aanvragen t/m 30 september) blijkt dat in Flevoland 21% van de aanvragen uit de horeca komt[13].

- (Zelfstandig) ondernemers die in zwaar weer zitten door de coronacrisis kunnen bij het Zelfstandigenloket Flevoland een beroep doen op de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (TOZO). De oorspronkelijke TOZO (TOZO 1) is verlengd met de TOZO 2, die van 1 juni tot 1 oktober was opengesteld. TOZO 3 is per 1 oktober ingegaan. Voor TOZO 1 geldt dat er in totaal 8.353 aanvragen levensonderhoud zijn ingediend in Flevoland[14]. Bijna 3.000 ondernemers hebben een aanvraag verlenging TOZO 2 gedaan, en er zijn ruim 400 nieuwe aanvragen levensonderhoud. Onder TOZO 2 zijn er 441 aanvragen bedrijfskrediet binnengekomen. Het betreft de stand per 4 november, van TOZO 3 zijn nog geen cijfers beschikbaar.

Gemeente	Aantal TVL-aanvragen	Aantal toegekende TVL-aanvragen
Almere	621	514
Dronten	33	27
Lelystad	112	97
Noordoostpolder	40	34
Urk	11	10
Zeewolde	27	26
Totaal Flevoland	**844**	**708**

Aanvragen TOZO 1 & 2, Flevoland, per 4 november 2020

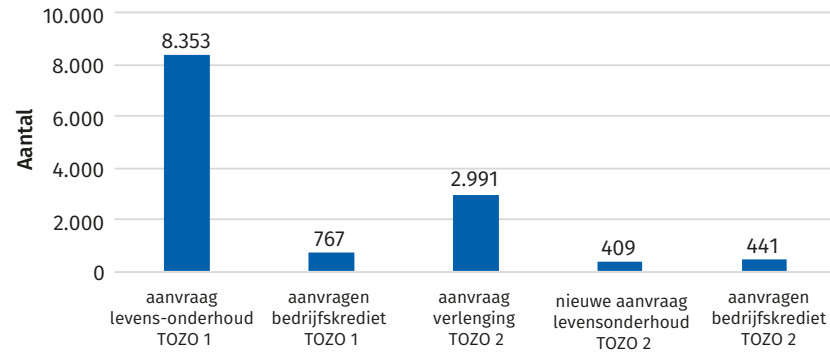

13 CBS (2020)
14 Zelfstandigenloket Flevoland (2020)

Economische impact

- In Flevoland maakte 46% van de bedrijfsvestigingen gebruik van een van de financiële regelingen in verband met de coronacrisis[15]. Het gaat hier om bedrijfsvestigingen van 2 of meer werkzame personen, en met financiële regelingen worden de steunmaatregelen bedoeld zoals onder meer de NOW, TOGS, TVL, uitstel van betaling belastingen en de Corona-overbruggingslening. Flevoland ligt met 46% onder het Nederlands gemiddelde (48%). Regio's waarin relatief gezien het meest gebruik werd gemaakt van een van de financiële regelingen zijn Groot-Amsterdam en de regio Haarlem (respectievelijk 57% en 56%). In de provincie Friesland werd relatief het minst gebruik gemaakt van de steunmaatregelen (41%).

  Vooral bedrijven in de horeca, overige persoonlijke dienstverlening (zoals kappers en schoonheidssalons) en de cultuursector ontvingen steun in de vorm van NOW-I, TOGS of uitstel van belastingbetaling. In de Flevolandse horeca maakte 69% van de bedrijfsvestigingen met meer dan 2 werkzame personen gebruik van een van de financiële regelingen.

  Voor de regelingen die nog niet op de vorige pagina's zijn beschreven is hiernaast een overzicht opgenomen van de deelname van Flevolandse bedrijfsvestigingen aan de overige financiële COVID-19 regelingen. Hierin is onder meer te zien dat er 245 vestigingen van Flevolandse bedrijven een beroep hebben gedaan op de tegemoetkoming voor fritesaardappeltelers. Na de provincie Zeeland is Flevoland daarmee de provincie waar de meeste bedrijfsvestigingen gebruik maken van deze regeling.

Vestigingen van bedrijven in Flevoland die gebruik maken van...	Aantal
TOGS (Tegemoetkoming Ondernemers Getroffen Sectoren)	4.175
Uitstel belastingbetaling	4.890
BMKB-C (borgstelling BMKB-kredieten)	95
GO-C (Garantie Ondernemersfinanciering)	15
BL-C (Borgstellingskrediet Landbouw)	15
Qredits - Uitstel van aflossing	125
Qredits - Overbruggingskrediet	20
Tegemoetkoming fritesaardappeltelers	245
Tegemoetkoming sierteeltsector	35

15 CBS (2020)

Mobiliteit

- De oproep in de persconferenties van het kabinet op 13 oktober jl om thuis te werken en het openbaar vervoer te mijden heeft geleid tot een zichtbare daling van het gebruik van het openbaar vervoer in oktober. Daar waar in september de groei was in gezet en ruim 60% van de reizigers was teruggekeerd t.o.v. september 2019, is in oktober het gebruik van het openbaar vervoer weer gedaald tot 50% tot opzichte van oktober 2019 (zie grafiek).

- Voor 2020 heeft de Rijksoverheid een beschikbaarheidsvergoeding voor het OV toegezegd van 93% van de door de vervoerder gemaakte kosten. De specifieke regeling is op 20 oktober jl. gepubliceerd door het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. De regeling heeft inmiddels ook de Europese toets voor staatsteun doorstaan waarmee de seinen op groen staan om de aanvraag voor de Beschikbaarheidsvergoeding OV 2020 in te dienen. Naar verwachting zullen wij ruim voor de deadline van 1 december 2020 de aanvraag indienen bij het ministerie Infrastructuur en Waterstaat en kan de uitbetaling aan de vervoerder nog voor de kerst plaatsvinden.

- Vanaf maandag 2 november zijn alle bussen voorzien zijn van 'kuchschermen' bij de chauffeur. De reizigers kunnen nu weer voor in de bus instappen en inchecken of een kaartje kopen bij de chauffeur. De verwachting is dat het zwartrijden hierdoor weer gaat afnemen.

- Het Rijk heeft op Prinsjesdag aangegeven de OV-sector ook in 2021 te willen blijven steunen. Dat is een positief signaal. De details moeten nog worden uitgewerkt. Met de vervoerders en de reizigersorganisaties bekijken wij of er in Flevoland nog ruimte is om het openbaar vervoer-aanbod te optimaliseren en meer flexibel te maken door bijvoorbeeld frequenties te verlagen en snel op en af te schalen bij de schommelende reizigersvraag. Een goede basisvoorziening blijft het uitgangspunt. Over deze plannen volgt dit jaar nog formele besluitvorming.

- De komende jaren zal het OV zich flexibel moeten aanpassen aan de gewijzigde omstandigheden, waarbij een jojo-beleid voor tarieven en aanbod van openbaar vervoer ongewenst is.

Reizigerskilometers per maand, OV-IJsselmond (x 1 mln) Bron: OV Oost

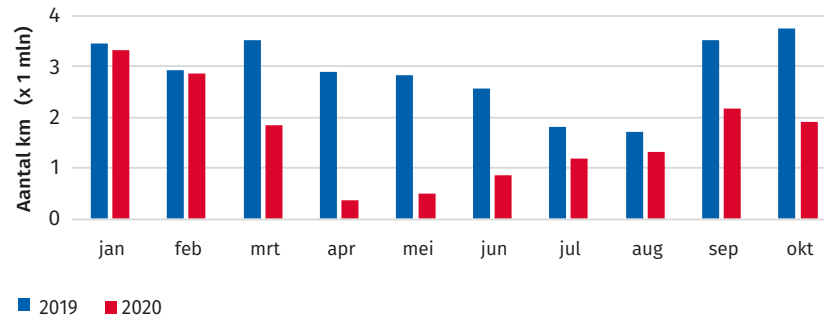

Mobiliteit

- Het regiotaxivervoer blijft beschikbaar. De ingezette stijging van het aantal ritten per maand sinds de eerste lockdown stokt in oktober: als gevolg van de nieuwe coronamaatregelen zien we het aantal ritten in oktober voor het eerst weer afnemen ten opzichte van de maand ervoor[1]. Nog steeds is er sprake van een flinke afname van het aantal ritten ten opzichte van de weken vóór de coronamaatregelen.

- In verband met deze enorme vraaguitval in het regiotaxivervoer als gevolg van de coronacrisis hebben Gedeputeerde Staten van Flevoland en de colleges van de gemeenten Lelystad, Dronten, Zeewolde en de Noordoostpolder besloten om de uitvoerders van Regiotaxi Flevoland voorschotbetalingen te doen voor de periode half maart 2020 tot 1 september 2020.

- Na de crisis zal de provincie met de vervoerder en het call centrum bespreken wat er nodig is als definitieve regeling. Uitgangspunt hierbij is dat de provincie zoveel mogelijk zal aansluiten bij landelijke afspraken.

- Op basis van verkeerstellingen is te zien dat het wegverkeer op Flevolandse N-wegen na het versoepelen van de coronamaatregelen van de eerste intelligente lockdown is toegenomen[2]. Na het afkondigen van de contactbeperkende maatregelen in maart nam het wegverkeer initieel flink af, maar vanaf week 26 lag het aantal getelde voertuigen per week weer op een vergelijkbaar niveau als in week 9 en 10 (de pré-corona weken), of zelfs daarboven. Eind september deed de Rijksoverheid opnieuw een dringende oproep om thuis te werken, gevolgd door de strengere coronamaatregelen in oktober. Sinds eind september zien we dan ook dat het aantal voertuigen op Flevolandse N-wegen weer afneemt.

Ontwikkeling aantal ritten Regiotaxi Flevoland (OV en WMO) Bron: Provincie Flevoland

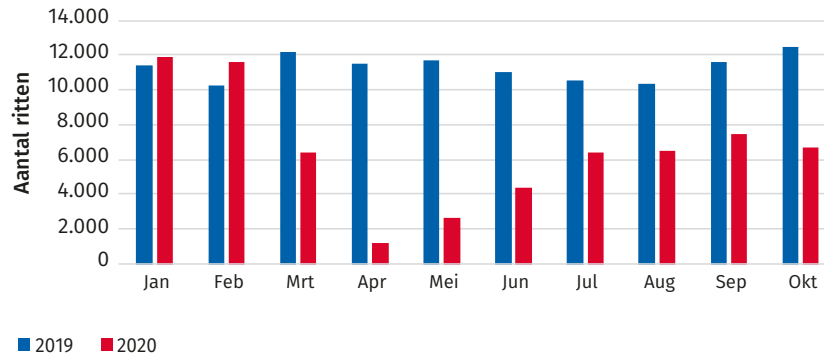

Aantal voertuigen op Flevolandse N-wegen, per week

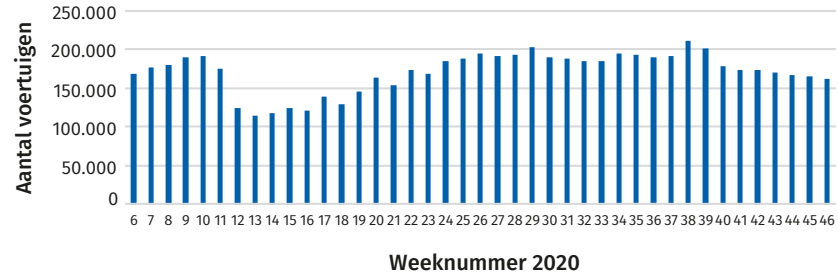

1 Provincie Flevoland
2 Provincie Flevoland

Infrastructurele projecten

- Als gevolg van Corona ontvangen wij nu eerste signalen dat onderaannemers moeite hebben om de bemensing op orde te houden en er derhalve vertragingen kunnen ontstaan. Als provincie zullen we bij alle projecten soepel omgaan met vertragingen en andere problemen die kunnen ontstaan door de coronacrisis

- Als opdrachtgever zullen wij alle betalingen zo snel mogelijk doen, om de aannemer zo veel mogelijk tegemoet te komen. Ook aanbestedingen gaan gewoon door, maar ook daar wordt rekening gehouden met de gevolgen van de crisis.

Maatregelen

Provincie Flevoland

- De provincie komt instellingen tegemoet als zij als gevolg van de corona-crisis de door de provincie gesubsidieerde activiteiten niet of deels kunnen uitvoeren. Deze algemene beleidslijn heeft betrekking op de Algemene Subsidieverordening Flevoland 2012 voor de jaarschijf 2020 en omvat het volgende:
  - De aan instellingen verleende subsidie voor 2020 wordt niet lager vastgesteld wanneer zij als gevolg van corona-maatregelen de gesubsidieerde activiteiten aantoonbaar niet of slechts deels kunnen uitvoeren en verplichtingen aantoonbaar niet of slechts gedeeltelijk kunnen nakomen;
  - Instellingen kunnen, wanneer zij melden dat zij door het coronavirus in het kader van de uitvoering van de subsidiebeschikking liquiditeits-problemen hebben, 100 % bevoorschotting ontvangen.

Rijksoverheid

- De rijksoverheid heeft ook maatregelen getroffen om instellingen in culturele en sportsector te steunen. Zie voor meer info www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/veelgestelde-vragen-per-onderwerp/financiele-regelingen

- De huidige noodmaatregelen bieden voor een aantal sectoren onvoldoende ondersteuning. Dit betreft sectoren waarbij de productie door blijft gaan, maar afzet niet mogelijk is door beperkingen in de export of door onvoldoende afname door de tijdelijke sluiting van de horeca. Dit komt met name voor in de sierteelt, voedingstuinbouw en fritesaardappelen. Het kabinet komt daarom met een steunpakket van 650 miljoen euro voor land- en tuinbouwbedrijven die door de corona-crisis in de problemen zijn gekomen. De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) voert de regelingen uit. Op dit moment worden de regelingen verder uitgewerkt. www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-financiele-regelingen/overzicht-specifieke-regelingen-landbouw--tuinbouw--en-visserijsector

- Op 28 augustus heeft het kabinet nieuwe maatregelen aangekondigd (derde tranche). De impact van het coronavirus op banen en economie houdt aan en de economische recessie is voorlopig niet voorbij. Daarom komt het kabinet met een steun- en herstelpakket voor ondernemers en werkenden, dat volgt op de twee eerdere noodpakketten. Het nieuwe pakket loopt tot in 2021 en is gestoeld op drie pijlers: steun, helpen aanpassen en investeren. www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuwsbrieven/regeringsnieuws/2020/136

Nieuwe regeling SET COVID-19

- Nu 1,5 meter afstand voorlopig de norm blijft en digitale zorg meer onderdeel van het ‘nieuwe normaal’ is, blijven veel zorgaanbieders en hun cliënten behoefte hebben aan digitale toepassingen voor zorg op afstand. Daarom is de nieuwe regeling SET COVID-19 geopend. De regeling verstrekt subsidie aan aanbieders die structureel gaan inzetten op digitale zorg op afstand aan thuiswonenden met een zorgbehoefte. Lees meer

Maatregelen

Europese Unie

- De provincie volgt de ontwikkelingen in Brussel nauwgezet en beïnvloedt deze waar nodig met onze netwerken.
- Voor de beïnvloeding van Europese herstelplannen maakt de provincie gebruik van het verkregen rapporteurschap in het Europees Comité van de Regio's van gedeputeerde Rijsberman.

Overig

- VNO-NCW en MKB-Nederland hebben een zogenaamde coronacalculator gemaakt, waarmee berekend kan worden hoe coronamaatregelen een onderneming kunnen helpen: www.coronacalculator.nl

Financiële perspectief

- Er zijn voor 2020 en de jaren erna veel onzekerheden met betrekking tot het financiële perspectief van de provincie, zowel ten aanzien van de inkomsten als de uitgaven. Waar deze hun oorzaak vinden in de Coronacrisis, worden ze hieronder vermeld.

- Bij de inkomsten gaat het om zaken als de accressen van het Provinciefonds (i.v.m. koppeling hiervan aan de rijksuitgaven), het aantal voertuigen voor de opcenten MRB als gevolg van de gewijzigde economische situatie en mogelijk lagere dividenden. Ten aanzien van het Provinciefonds is inmiddels de afspraak gemaakt dat de accressen voor 2020 en 2021 worden bevroren op het niveau van de meicirculaire 2020. Dit geeft voor de korte termijn enige zekerheid

- Bij de uitgaven spelen zowel hogere lasten voor additionele maatregelen die de provincie wil treffen om de effecten van de coronacrisis in Flevoland te beperken, als ook lagere of vertraagde lasten door stagnatie in werkzaamheden bij de provincie zelf of bij verstrekte opdrachten en subsidies aan derden.

- Daarnaast kunnen de gedaalde beurskoersen van invloed zijn op bijvoorbeeld de waardering van het provinciaal Nazorgfonds gesloten stortplaatsen. Tevens is het denkbaar dat bij de aflossing van verstrekte leningen en participaties aan ondernemingen en deelnemingen nadelige effecten kunnen optreden. De toegenomen risico's en onzekerheden kunnen aanleiding zijn om ten tijde van de Najaarsnota met voorstellen te komen ter versterking van de weerstandscapaciteit van de provincie.

- In het overleg (BOFv) tussen Rijk, VNG, IPO en UvW heeft het Rijk aangegeven open te staan voor compensatie van de reële financiële schade die de decentrale overheden lijden vanwege de Coronacrisis. In IPO-verband heeft een inventarisatie van deze schade plaatsgevonden. Deze doet zich vooral voor op de beleidsterreinen Openbaar vervoer, Cultuur en Economie. Voor de compensatie van de schade in het Openbaar vervoer en in de culturele sector zijn inmiddels met het Rijk een afspraak gemaakt; deze waren in eerste instantie bedoeld voor 2020, maar door het voortduren van de Coronapandemie zullen vervolgafspraken nodig zijn. Op het onderdeel Economie is nog geen duidelijkheid. Uit de nadere uitwerking die nog moet plaatsvinden zal blijken wat exact de financiële gevolgen zullen zijn. Door deze afspraken worden de financiële nadelen voor de provincie verminderd.

- De hiervoor genoemde onzekerheden met betrekking tot de (financiële) effecten van de Coronacrisis (en overige actuele ontwikkelingen, zoals de stikstofproblematiek en de woonopgave) hebben een plaats gekregen in de Najaarsnota 2020 waarover Provinciale Staten op 11 november 2020 een besluit hebben genomen. Een van de onderdelen van de Najaarsnota is een Coronamaatregelen- en investeringspakket voor een bedrag van circa € 7 mln. dat betrekking heeft op onder andere de beleidsterreinen Economie, Cultuur, Openbaar Vervoer, Verduurzaming, Sport, en Krachtige samenleving. Ook is in de Najaarsnota tussentijdse verantwoording afgelegd over de besteding van het Coronanoodfonds (zie hieronder).

Financiële perspectief

- **Besteding Coronanoodfonds**
  Voor maatregelen die op korte termijn nodig worden geacht is op 27 mei 2020 op initiatief van Provinciale Staten een Coronanoodfonds van € 4 mln. gevormd. Zoals met Provinciale Staten is afgesproken wordt via de COVID-19 monitor inzicht gegeven in het beslag dat op het Coronanoodfonds is gelegd. Hieronder is de besluitvorming tot nu toe opgenomen.

- Zoals blijkt is voor een bedrag van € 2,84 mln. gebruik gemaakt van dit Coronanoodfonds. Het resterende bedrag van € 1,16 mln. is als gedeeltelijke dekking ingebracht voor het Coronamaatregelen- en investeringspakket in de Najaarsnota. Daarmee zijn de middelen uit het Coronanoodfonds volledig ingezet.

Zie ook de themapagina's Economie, Cultuur en Recreatie, Toerisme en Sport.

Coronafonds Budget € 4.000 (Dekking t.l.v. algemene reserve)		
Genomen besluiten	**Budget**	**Programma**
Gastvrijheidssector Flevoland	€ 400	Aantrekkelijk Flevoland & Krachtige Samenleving
Bijdrage Flevolands scholingsfonds	€ 1.000	Economie
Afdekking Corona overbruggingslening Horizon	€ 375	Economie
Ondersteuning culturele infrastructuur	€ 965	Aantrekkelijk Flevoland & Krachtige Samenleving
Extra inzet vrijetijdssector	€ 100	Aantrekkelijk Flevoland & Krachtige Samenleving
Resterende middelen	**€ 1.160**	**-**

Bedragen x € 1.000